

Kommunledningsförvaltningen

Thomas Hoffmann, Säkerhetschef

0221-251 14

thomas.hoffmann@koping.se

Petra Thyberg, HR-Specialist

0221-255 06

petra.thyberg@koping.se

Riktlinjer för hat, hot och våld mot förtroendevalda

1. Inledning

Köpings kommunkoncern är en politiskt styrd organisation och har därmed ett särskilt ansvar att värna de demokratiska värden som utgör grunden för verksamheten. Förtroendevalda ska kunna känna sig trygga i sitt beslutsfattande i meningen att de inte blir utsatta för någon typ av otillåten påverkan, till exempel hat, hot eller våld. Om det ändå sker ska kommunkoncernen hjälpa och stödja den som blivit utsatt.

Hat, hot eller våld mot förtroendevalda ska aldrig tolereras. Att ta på sig ett förtroendeuppdrag innebär inte att man får tåla mer än andra i samhället. Det är viktigt att normerna inte förskjuts av vad som är acceptabelt eller inte. Risken ökar då att förtroendevalda exempelvis avstår att driva känsliga frågor eller att följa sin egen övertygelse i kontroversiella avgöranden. I förlängningen försvårar det rekryteringen av förtroendevalda och urholkar demokratin.

2. Fördelning av ansvar

Köpings kommunkoncern har som arbetsgivare att följa det lagstadgade arbetsmiljöansvaret, vilket bland annat ställer krav på att förebygga hot och våld i de anställdas arbetsmiljö och att ge stöttning om någon ändå drabbas. Förtroendevalda är inte formellt sett anställda och omfattas därmed inte av arbetsmiljölagstiftningen. I kommunkoncernen omfattas förtroendevalda dock av samma stöd som arbetstagarna i händelse av hat, hot eller våld. En förutsättning är dock att händelserna har en koppling till uppdraget som förtroendevald och inte är av privat natur.

De olika partiernas säkerhetsarbeten skiljer sig åt och därför bör kommunkoncernen göra en generös tolkning när det gäller insatser för en förtroendevald som blivit utsatt. Omfattningen av stödet den drabbade ska erbjudas ska vara beroende av behovet och inte partiets förmåga.

Partierna

- bör utse säkerhetsansvariga kontaktpersoner, till exempel gruppledarna i kommunfullmäktige

De säkerhetsansvariga kontaktpersonerna i partierna

- ska se till att dessa riktlinjer blir kända för de förtroendevalda
- stödja sina medlemmar/förtroendevalda i händelse av hat, hot eller våld
- vid behov övergripande ansvara för kontakt med polis och kommunkoncernens säkerhetsenhet
- hålla sig uppdaterade om eventuella risker som kan finnas för de förtroendevalda inom sina partier, med hjälp av säkerhetsenheten göra riskanalyser
- säkerhetsansvarig i partiet skall gå igenom inkomna incidenter med sina medlemmar en gång per år för att lära av situationer som inträffat

Förtroendevalda

- vara medvetna om dessa riktlinjer samt delta i utbildningar anordnade av kommunkoncernen gällande hat, hot och våld mot förtroendevalda,
- rapportera incidenter till kommunkoncernens säkerhetsenhet, partiets säkerhetsansvariga samt polisen.

Kommunkoncernens säkerhetsenhet

- ansvara för rådgivning och stöd till utsatta
- ska ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter
- sammanställa inkomna incidenter en gång per år och återkoppla detta till kso samt kommunchef
- informera och anordna utbildning om hat, hot och våld
- bistå med kunskap när partierna genomför riskanalyser
- se till att det finns kontaktvägar upprättade med polis och andra berörda myndigheter

3. Förebyggande arbete

- under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hat, hot och våld mot förtroendevalda
- riskanalyser genomförs i partierna, med hjälp av kommunens säkerhetsenhet
- vid konstaterad och bedömd hotbild kan skyddsåtgärder vidtas, dessa behöver anpassas efter situationen och bör beslutas före samråd med kommunkoncernens säkerhetsenhet
- som förtroendevald kan du själv göra en riskanalys av din vardagssituation. Ett antal checklistor/stöddokument finns att använda för att förebygga hat, hot och våld. Med hjälp av checklistorna kan risker i vardagen inventeras för bedömning av vilka skyddsåtgärder som kan vidtas för att undvika eller minimera dessa, se bilaga om checklistor för riskbedömning om hat, hot och våld för förtroendevalda.

4. Rutin vid hat, hot eller våld

Grunden är att en polisanmälan görs om någon förtroendevald blir utsatt för brott, till exempel i form av hat, hot eller våld. Den som drabbas avgör om en anmälan ska göras, men det är viktigt att ha i minnet polisanmälan ger betydligt större möjligheter för polisen att förhindra nya brott och att lagföra den gärningsmannen. En incidentrapport ska alltid skrivas och lämnas till kommunkoncernens säkerhetsenhet. Säkerhetsenheten kan hjälpa till med råd och stöd, samt hjälpa till med polisanmälan.

5. Stöd och skydd till utsatta

Om en förtroendevald av polis eller kommunkoncernens säkerhetsenhet bedöms befinna sig i en utsatt situation kan ett personlarm erbjudas. Det finns också möjlighet att via väktare ordna med skyddande eller ronderande bevakning.

Polisen bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel är några möjliga åtgärder.

Förtroendevald som utsatts för hat, hot eller våld erbjuds, på samma sätt som arbetstagare, stöd från företagshälsovården för att lindra fysisk såväl som psykisk skada.

6. Revidering av riktlinjerna

Riktlinjerna granskas, och revideras vid behov, året före det år allmänna val genomförs. Kommunchefen ansvarar för att detta genomförs.